

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

Затверджено
на засіданні кафедри
фінансів, обліку і
аудиту
прот № 1 від
29.08.2024 р

ІНВЕСТИВАННЯ

СИЛАБУС

2024/2025 навч. рр.

Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітні програми – «Управління фінансами, банківська справа та страхування»
Освітній рівень – перший (бакалавр)
Кількість кредитів ЄКТС – 3 (90 годин)
Цикл підготовки - професійний
Семестр – 6
Сторінка курсу в MOODLE –

Лектор курсу – Бормотова Марина Валентинівна (канд. екон. наук, доцент)

Профайл викладача – <https://kart.edu.ua/staff/bormotova-mv>

Контакти викладача (e-mail) – bormotova@kart.edu.ua

Адреса кафедри: м. Харків, майдан Фейербаха, 7, корпус 3, ауд. 515-516 Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу –

<https://kart.edu.ua/osvita/portal-rz>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua/>

Діяльність господарюючого суб'єкта України у перспективі, забезпеченість високих темпів його розвитку і підвищення конкурентоспроможності в умовах ринкових відносин у значній мірі визначається рівнем його інвестиційної діяльності. Без ефективної інвестиційної діяльності неможливий успіх підприємства, досягнення його стабільно високої долі на ринку. Особливої актуальності підвищення ефективності інвестиційної діяльності набуває для Укрзалізниці, яка останнім часом кожен рік складає і реалізує програму своєї інвестиційної діяльності, завдяки якій активно оновлюється рухомий і тягловий склад в країні. Комплекс питань щодо здійснення інвестиційної діяльності потребує достатньо глибоких знань з теорії та практики прийняття управлінських рішень в області розробки ефективних її напрямків, формування цілеспрямованого та збалансованого інвестиційного портфелю і різнобічної експертизи окремих об'єктів передбачуваного інвестування. Цей комплекс питань є предметом дисципліни інвестування.

Курс «Інвестування» є одним із системотворчих у процесі формування компетенцій сучасного фінансиста, який має теоретичне, методичне і одночасно прикладне значення.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

Заплановані загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку інвестиційного ринку за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні тенденції інвестиційного ринку

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система, страхування та фондовий ринок).

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем(державні фінанси, у тому числі бюджетна та податковасистеми, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система, страхування та фондовий ринок).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання інвестиційного ринку.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення у сфері інвестування

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Результати навчання (ПР):

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами у сфері інвестування

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи, страхування та фондового ринку.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення

Чому ви маєте обрати цей курс?

Серед першочергових напрямків розвитку вітчизняних підприємств і забезпечення модернізації економіки України – проведення ефективної структурно-інвестиційної політики, активізація інвестиційної діяльності та формування привабливого інвестиційного клімату для залучення в економіку країни національного та іноземного капіталу. Інвестиційна діяльність в тій чи іншій мірі властива будь-якому підприємству. При великому виборі видів інвестицій підприємство постійно стикається із завданням вибору інвестиційного рішення. Прийняття інвестиційного рішення неможливе без врахування наступних факторів: вид інвестиції, вартість інвестиційного проекту, множинність доступних проектів, обмеженість фінансових ресурсів, доступних для інвестування, ризик, пов'язаний з прийняттям того чи іншого рішення. Тому важко переоцінити необхідність спеціальних знань та компетенцій по ефективному здійсненню інвестицій.

Методи навчання

Курс «Інвестування» посідає важливе місце у навчальному процесі, оскільки дає методичні знання і практичне вміння. Він має зв'язок з такими дисциплінами, як «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Фінансовий ринок» та ін.

Курс супроводжується текстовим навчальним матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу на практичних заняттях передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як міні-лекції, кейс-технології, семінари-дискусії, ділові ігри та ситуаційні завдання.

Проведення практичних занять із застосуванням методу аналізу конкретних ситуацій має відмінності від традиційних занять тим, що в його основі лежить аналіз ситуації з виявленням реальної соціальної проблеми, яка може не мати

однозначного вирішення.

Для опанування матеріалу дисципліни, окрім лекційних, практичних, семінарських занять, тобто аудиторної роботи, значну увагу слід приділити самостійній роботі студентів за такими видами: вивчення додаткової літератури; робота із законодавчими та нормативними матеріалами; робота у мережі Інтернет; підготовка до занять. В індивідуальних завданнях міститься перелік тематичних оглядів, які найбільш широко розкривають проблематику тем з дисципліни «Інвестування». Опрацювання тематичних оглядів, які обираються студентами самостійно, дозволить поглибити та розширити їхні знання у сфері інвестиційної діяльності.

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Знання та вміння, набуті при вивченні дисципліни «Інвестування» студенти зможуть застосувати, працюючи у державних, страхових, банківських установах, підприємствах різних форм власності й видів економічної діяльності, зокрема у структурних підрозділах Укрзалізниці, також організуючи власний бізнес. Вони можуть бути використані випускниками на посадах фінансових менеджерів, фінансових консультантів, експертів, економістів, ризик-менеджерів, держслужбовців.

Теми курсу

Тема 1. Методологічні основи інвестування

Інвестиційний процес в державі з ринковою економікою. Стадії інвестиційного процесу. Принципові розходження методологій підходу до життєвого циклу інвестиційного процесу в ринковій і командно-розподільчих системах. Держава як суб'єкт інвестування. Інвестори і учасники інвестиційної діяльності. Індивідуальні інвестори, фірми і компанії. Орендні, акціонерні та корпоративні учасники фінансово-кредитних установ. Галузеві і територіальні групування, асоціації, концерни, промислово-фінансові групи, холдинги. Мотивація інвестиційної діяльності. Поняття про інвестиційний проект. Класифікація інвестиційних проектів. Типи проектного фінансування. Теорія інвестиційного портфелю. Види портфелів, їх взаємодія. Інвестиційний комплекс країни. Інвестиційний паспорт регіону та підприємства

Тема 2 Інвестиційний ринок

Інвестиційний ринок. Взаємозв'язок інвестиційного і фінансового ринків. Ринок інвестицій та інвестиційних товарів. Інвестиційний клімат. Фактори, які визначають сприятливість інвестиційного клімату: інвестиційна активність населення, правове поле і політична воля адміністрації, рівень розвитку продуктивних сил і інфраструктура ринку інвестицій.

Тема 3. Реальні інвестиції

Матеріально-технічне забезпечення інвестиційного проекту. Комплектування будівництва обладнанням. Способи комплектування і розрахунку операції, виконання будівельно-монтажних робіт, умови прийняття їх інвесторами і розрахунки за виконання роботи. Капіталізація інвестицій в умовах діючого виробництва. Технічне проектування інвестицій, його способи і організація. Будування і технологічне проектування. Стадії проектування. Ціноутворення в

інвестиційній сфері. Кошторисна документація. Необхідність і принципи складання інвестиційних кошторисів. Необхідність підтримки і розвитку виробництва. Інвестування технічного переобладнання і реконструкції. Обґрунтування санації виробництва. Продовження життєвого циклу інвестиційного проекту, реінвестування. Обґрунтування необхідності закриття проекту. Мета, види і напрямки моніторингу. Участь інвестора в пускових роботах. Прийняття інвестором виконаних робіт, етапів і готових об'єктів. Моніторинг оновлення виробництва.

Тема 4 Фінансові інвестиції.

Фінансові інвестиції. Капітал, який інвестується, його різні види. Фіктивний капітал, інвестування за допомогою цінних паперів. Дери́вація цінних паперів. Інвестиції в виробничі фонди. Прямі та портфельні інвестиції. Інвестиції в основний і оборотний капітал. Інноваційна форма інвестування. Іноземні інвестиції. Експорт і импорт капіталу. Міжнародна інвестиційна діяльність, її інститути. Політика держави і прилученні іноземних інвестицій. Інвестиції іноземних фірм і суспільних підприємств.

Тема 5. Інноваційна форма інвестицій

Економічна сутність інновацій та інноваційного процесу. Поняття та типи інновацій. Класифікація інновацій. Модель інноваційного процесу. Об'єкти інноваційної діяльності та їх характеристика. Суб'єкти інноваційної діяльності та їх характеристика. Фінансова підтримка інноваційної діяльності. Венчурне фінансування. Види венчурного фінансування, їх особливості. Проблеми розвитку венчурного фінансування в Україні. Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні. Головна мета державної інноваційної політики, основні принципи інноваційної політики держави. Пріоритетні напрями державної підтримки інноваційної діяльності підприємств.

Тема 6. Інвестиційні проекти

Поняття інвестиційного проекту. Етапи формування інвестиційного бізнес-плану. Джерела інформації для складання бізнес-плану інвестиційного проекту. Бюджетна форма планування інвестицій. Оцінка альтернативних конкуруючих інвестицій. Прогнозування грошових потоків, часова теорія грошей. Визначення поточної і наступної вартості грошей. Оцінка якісних чинників інвестиційного проекту.

Тема 7 Управління реалізацією інвестиційного проекту.

Макроекономічне регулювання інвестиційних проектів. Методи індикативного планування інвестицій. Планування інвестиційної діяльності підприємств і інших суб'єктів господарювання. Способи і методи вибору інвестиційних рішень в умовах ризику формування фінансових ресурсів і джерела їх утворення. Боргові фінансові ресурси підприємства. Управління портфелем цінних паперів на підприємстві. Розподіл прибутків підприємства на реінвестування розвитку виробництва ш дивіденди. Способи реалізації інвестиційних проектів. Договори (контракти), які регулюють інвестиційний процес. Міжнародні угоди інвестування і захисту інвестицій. Поняття про тендери. Тендерна документація, принципи її розробки. Нормативно-правова база регулювання інвестиційної діяльності. Державна політика стимулювання інвестиційної діяльності.

Тема 8 Фінансове забезпечення інвестиційного процесу

Фінансові ресурси інвестування. Фінансові інструменти і фінансовий інжиніринг. Способи залучення капіталу. Прогнозування структури джерел інвестування. Власні, позичкові і залучені інвестиції. Фінансовий, операційний і загальний леверидж, структуризація капіталу. Аналіз фінансового стану підприємства. Джерела фінансових ресурсів.

Тема 9 Залучення іноземного капіталу

Переваги та недоліки залучення іноземних інвестицій. Інвестиційна політика країни . сутність прямих іноземних інвестицій. Організаційні форми іноземних інвестицій. Типи і види прямих іноземних інвестицій. Методи залучення іноземного капіталу. Стратегія залучення іноземного капіталу. Система стимулювання іноземних інвесторів. Основні напрями іноземного інвестування. Засади здійснення прямих іноземних інвестицій. Аналіз обсягів та ефекту прямих іноземних інвестицій.

Ресурси курсу

- 1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Ресурси бібліотеки УкрДУЗТ) ;
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <https://www.kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (КМУ));
- 4 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);
- 5 <https://www.nssmc.gov.ua> (Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку);
- 6 <https://www.uaib.com.ua/> (Українська Асоціація Інвестиційного Бізнесу).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції.

Форми та методи оцінювання

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ зі змінами та доповненнями – <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий. Методи контролю: виконання практичних завдань, усне і письмове опитування, відповіді на тестові завдання за темами курсу, тестовий модульний контроль, іспит.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		кількість балів
Усне опитування		15
Виконання практичних завдань		25
Тестові завдання за темами курсу		20
Підсумок		60

Визначення назви за державною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середньогорівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО – 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Академічна доброчесність

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>.

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про організацію освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/poloz_zap_plagiat.pdf

Інтеграція здобувачів освіти із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції здобувачів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних та телекомунікаційних технологій.